

САЁҲАТЛАРДА ҚЎШИМЧА ДАРОМАД ТОПИШ ИМКОНИАТЛАРИ: ФРИЛАНС, ОНЛАЙН ХИЗМАТЛАР ВА СТАТИСТИК ТАҲЛИЛИ

N. M.Urunov

PhD Namangan davlat universiteti

Sh. Sh. Abduraxmonov,

Namangan davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya

Sayohat qilish ko'pchilik uchun orzu bo'lib, biroq bu jarayon ko'pincha moliyaviy xarajatlar bilan bog'liq hisoblanadi. So'nggi yillarda Internet va raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bilan sayohatchilar uchun qo'shimcha daromad topish imkoniyatlari kengaydi. Frilans, onlayn xizmatlar, masofaviy ishlash, onlayn darslar va kontent yaratish kabi sohalar sayohatchilarga dunyo bo'ylab ish topish va daromad olish imkonini bermoqda

Abstract

Traveling is a dream for many, but this process is often considered related to financial costs. In recent years, with the development of the Internet and digital technologies, opportunities for travelers to earn additional income have expanded. Areas such as freelancing, online services, remote work, online classes, and content creation allow travelers to find jobs and earn income around the world

Аннотация

Путешествовать - мечта многих, но этот процесс часто считается связанным с финансовыми затратами. В последние годы, с развитием Интернета и цифровых технологий, возможности путешественников получать дополнительный доход расширились. Такие сферы, как фриланс, онлайн-сервисы, удаленная работа, онлайн-курсы и создание контента, позволяют путешественникам находить работу и получать доход по всему миру..

Kalit so'zlar. Фрилансерлик хизматлар, онлайн хизматлар

Кириш. Ушбу мақоламиз саёҳатларда кўшимча даромад топишнинг замонавий усулларини статистик таҳлил асосида кўриб чиқамиз ва ушбу соҳаларнинг самарадорлигини баҳолаймиз.

Мақсад шуки, саёҳатчилар учун фриланс ва онлайн хизматлар орқали даромад топиш имкониятларини таҳлил қилиш, уларнинг афзалликлари ва камчиликларини статистик усуллар билан ўрганиш.

Ушбу тадқиқотда IMRAD (Introduction, Methods, Results, and Discussion) усулидан фойдаланилади, бу эса тадқиқотнинг илмий асосланишини таъминлайди.

Ўрганиш усуллари. Тадқиқот учун маълумотлар бирламчи ва иккиламчи манбалардан йиғилди:

1. **Бирламчи манбалар:** Саёҳатчилар ва фрилансерлар орасида онлайн сўров ўтказилди ($n=250$). Сўровномада уларнинг даромад манбалари, иш соатлари, платформалардан фойдаланиш ва саёҳат давомидаги молиявий самарадорлик ҳақида саволлар берилди.

2. **Иккиламчи манбалар:** Upwork, Fiverr, Coursera, YouTube Analytics каби платформалардан олинган очик маълумотлар, шунингдек, 2023-2025 йиллардаги фриланс ва онлайн хизматлар бозорига оид статистик ҳисоботлар таҳлил қилинди.

Статистик усуллар. Маълумотларни таҳлил қилиш учун қуйидаг статистик усуллар қўлланилди:

✓ **Тавсифий статистика:** Даромад, иш соатлари ва платформа танлови бўйича ўртача, медиана ва стандарт четланиш ҳисобланди.

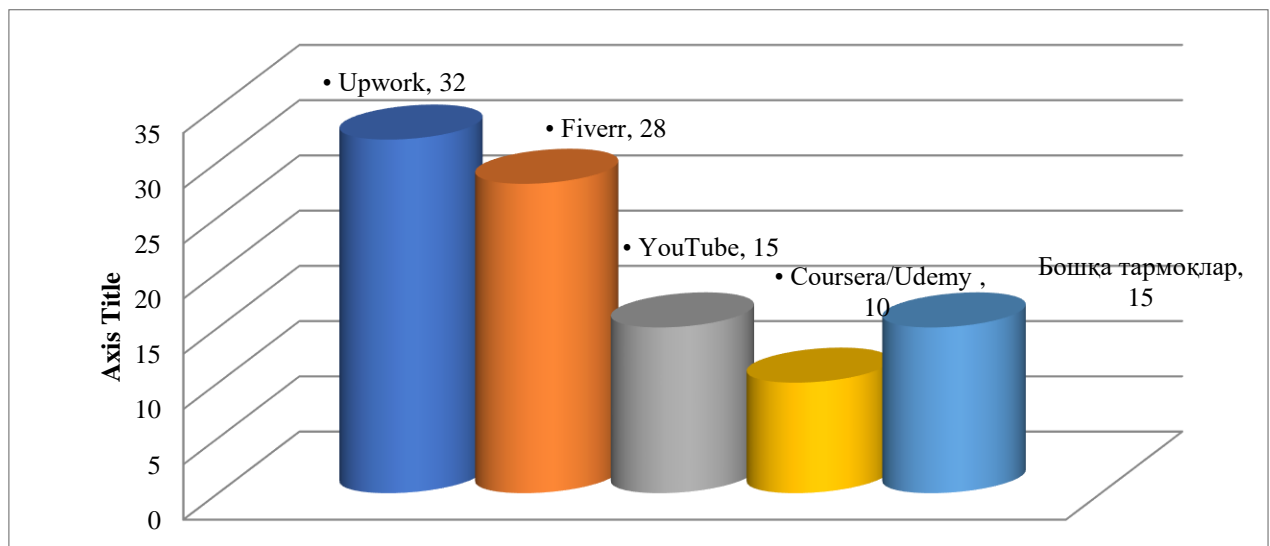
✓ **Корреляцион таҳлил:** Саёҳат давомидаги иш соатлари ва даромад ўртасидаги боғлиқлик аниқланди (Пирсон коэффиценти).

✓ **Регрессион таҳлил:** Даромадга таъсир қилувчи омиллар (масалан, тажриба, платформа тури, контент тури) аниқланди.

✓ **Кластер таҳлили:** Саёҳатчиларни даромад манбалари ва иш услуги бўйича гуруҳларга бўлиш учун k-means алгоритмидан фойдаланилди.

Тадқиқот чегаралари. Сўров географик жиҳатдан Осиё, Европа ва Шимолий Америкадаги саёҳатчилар билан чекланди. Шунингдек, маълумотлар 2025 йил апрелигача бўлган даврни қамраб олади.

Натижалар. Маълумотларни тавсифий статистика орқали таҳлил этилди. Сўров натижаларига кўра, саёҳатчиларнинг 68% фриланс ва онлайн хизматлар орқали даромад топади. Ўртача ойлик даромад \$1,200 ни ташкил этди. Энг кўп фойдаланиладиган платформалар:

2-диаграмма Саёҳатчиларнинг энг кўп фойдаланиладиган платформалар

Иш соатлари ўртача ҳафтасига 20 соат ($SD=5$) ни ташкил қилди, бу эса саёҳатчиларга иш ва дам олишни мувофиқлаштириш имконини берди.

Мақолада омилларни корреляцион таҳлил қиламиз бунда, иш соатлари ва даромад ўртасида ижобий корреляция аниқланди яъни ($r = 0.72$, $p < 0.01$). Бу шуни кўрсатадики, кўпроқ ишлаган саёҳатчилар юқори даромадга эга бўлади. Шунингдек, тажриба даражаси (йилларда) билан даромад ўртасида корреляция ($r = 0.65$, $p < 0.05$) мавжуд бўлди.

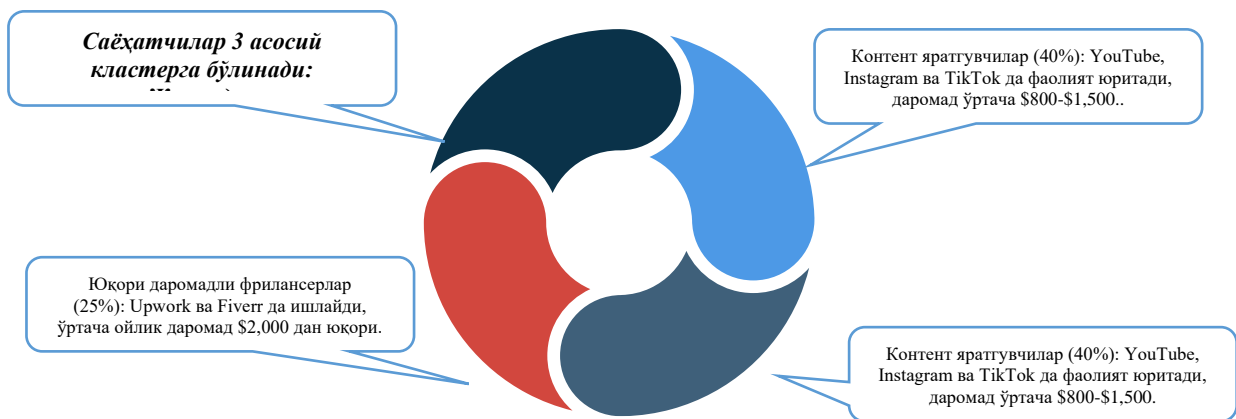
Регрессион таҳлиллар эса, регрессион модель ($R^2 = 0.58$) даромадга таъсир қилувчи асосий омилларни аниқланди:

Тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, ($\beta=0.42$, $p < 0.01$): 3 йилдан ортиқ тажрибага эга фрилансерлар ўртача 30% кўп даромад топишлиги аниқланди.

Масалан, платформа тури бўйича ($\beta = 0.35$, $p < 0.05$): Upwork ва Fiverr каби платформалар YouTube га нисбатан юқори даромад келтиришлиги ўрганишларда аниқланди.

Контент тури бўйича эса, ($\beta = 0.28$, $p < 0.05$): Видео контентлар (YouTube, TikTok) текстли контентларга нисбатан тезроқ даромад олиб келиши ўрганишларда аниқланди.

Энди кластер таҳлилларга ўтамиз,

Муҳокама

Натижаларнинг аҳамиятини бирма-бир таҳлил этамиз. Тадқиқот натижалари саёҳатчилар учун фриланс ва онлайн хизматлар орқали даромад топишнинг реал имконият эканлигини кўрсатди.

Upwork ва Fiverr каби платформалар юқори даромад олиш имконини берса, YouTube ва TikTok каби ижтимоий медиа платформалар кўпроқ вақт талаб қилади, лекин узок муддатли пассив даромад манбаи бўлиши мумкин.

Онлайн дарслар эса мустақиллик ва иш вақтини танлаш имконини беради, лекин даромад бошқа соҳаларга нисбатан пастроқ бўлади.

Ушбу хизматларнинг афзалликлари ва камчиликларини таҳлил этилди. Яъни, афзалликлари, географик мустақиллиги, саёҳатчилар дунёнинг исталган нуқтасидан ишлай олади. Иш вақтининг мослашувчанлиги билан эса, ўртача

E CONF SERIES

International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices

Hosted online from Rome, Italy

Website: econfseries.com

27th May, 2025

20 соатлик иш ҳафталари саёҳат ва дам олиш учун вақт қолдиради. Платформаларнинг кўплиги, турли малака ва қизиқишларга мос имкониятлар мавжудлиги билан ажралиб туради.

Ушбу хизматларнинг камчилиги, даромаднинг ноустуворлиги, айниқса, янги бошловчилар учун даромад паст бўлиши мумкин. Интернетга боғлиқлиги жиҳатидан, сафарларда юқори сифатли интернетга эга бўлиш муҳим ҳисобланади. Рақобат Fiverr ва Upwork каби платформаларда юқори рақобат мавжуд бўлади.

Амалий тавсиялар орқали шуларни алоҳида таъкидлаш жоизки, платформа танлови бўйича, янги бошловчилар Upwork ва Fiverr дан бошлаши тавсия этилади, чунки бу платформалар тез даромад олиш имконини беради. Малака ошириш бўйича, онлайн курслар (Coursera, Udemy) орқали график дизайн, копирайтинг ёки видео монтаж каби талабгир соҳаларда малака ошириш даромадни оширади. Контент стратегияси бўйи, YouTube ва TikTok да мунтазам контент яратиш узоқ муддатли даромад манбаи бўлиши мумкин. Молиявий режалаштириш бўйича, даромаднинг ноустуворлигини ҳисобга олиб, саёҳатчилар харажатларни оптимизация қилиши ва захира жамғармасини шакллантириши лозим.

Хулоса

Саёҳатларда қўшимча даромад топиш учун фриланс, онлайн хизматлар ва контент яратиш муҳим имкониятлардир. Статистик таҳлил натижаларига кўра, тажриба, платформа тури ва иш соатлари даромадга муҳим таъсир кўрсатади. Саёҳатчилар ўз малакаси ва қизиқишларига мос платформаларни танлаб, молиявий мустақилликка эришишлари мумкин.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Finlit.uz - O'zbekiston Markaziy bankining moliyaviy savodxonlik platformasi
2. G.Mirhamidova, N.Urunov Formation of financial literacy of students of future mathematics teachers by solving keys, World Economics & Finance Bulletin (WEFB). -6, 2024-yil. <https://www.scholarexpress.net>

International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices

Hosted online from Rome, Italy

Website: econfseries.com

27th May, 2025

3. G.Mirhamidova, N.Urunov “Raqamli jamiyatda bolalar uchun moliyaviy savodxonlikni shakllantirishning xorij tajribasi”, Proceedings of International Scientific Conference on Multidisciplinary Studies Hosted online from Moscow, Russia. -12, 2024-yil. <https://econferenceseries.com/index.php/scms/issue/>
4. A.X.Asqarov, G.Mirhamidova, “Педагогические нормы оценки финансовой грамотности студентов экономической направленности” NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI IY AXBOROTNOMASI, [2024-7]. -9, 2024-yil. journal.namdu.uz
5. A.X.Asqarov, G.Mirhamidova, N.Urunov, “Mamlakatni iqtisodiy o'sishida maktab o'quvchilarining moliyaviy savodxonligini oshirishning tutgan o'rni” ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. -10, 2024-yil. <https://www.newjournal.org/index.php/01/article/view/15794>